Wi Jahan then tridie medh Gudz nådhe, Sweriges Göthes ...

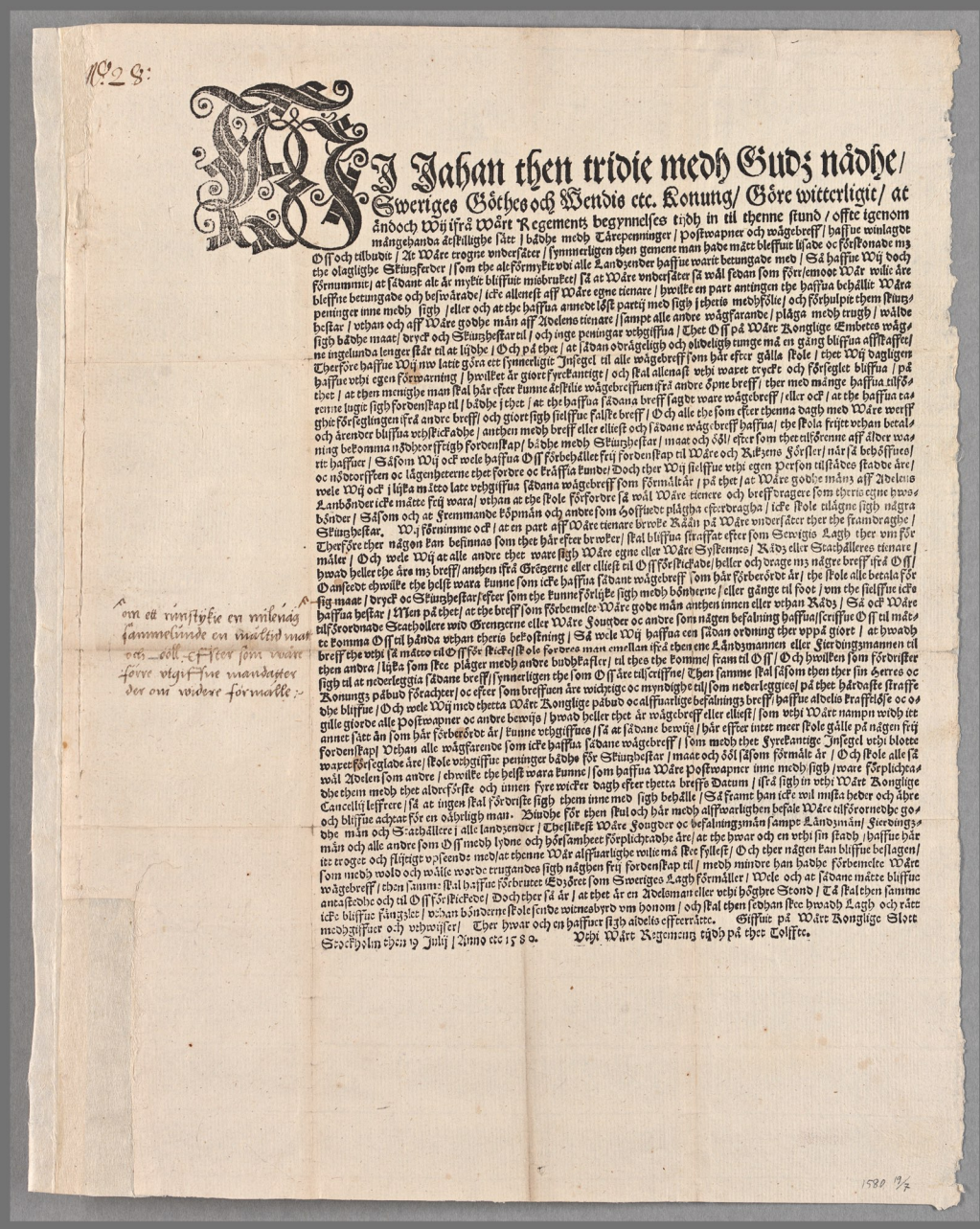

SOT // 82Aa 14/1 Ligg. Fol. F1700 Bland. / Kungl. förordningar -1599

Tillkomstår 1580

Digitaliserad år 2016

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

№ 28:

Wij Johan then tridie medh Gudz nådhe/ Sweriges Göthes och Wendis etc. Konung/ Göre witterligit/ at

ändoch Wij ifrå Wårt Regementz begynnelses tijdh in til thenne stund / offte igenom mångehanda åtskillighe sått / bådhe medh Tårepenninger / postwapner och wägebreff/ haffue winlagdt Oss och tilbudit / At Wåre trogne vndersåter / synnerligen then gemene man hade mått bleffuit lisade oc förskonade mz the olagligha Skiutzferder / som the altförmykit vdi alle Landzender haffue warit betungade med / Så haffue Wij doch förnummit/ at sådant alt år mykit bliffuit misbruket/ så at Wåre vndersåter så wål sedan som förr/emoot Wår wilie åre bleffne betungade och beswårade/ icke allenest aff Wåre egne tienare / hwilke en part antingen the haffua behållit Wåra peninger inne medh sigh / eller och at the haffua annedt löst partij med sigh j theris medhfölie/ och förhulpit them skiutzhestar / vthan och aff Wåre godhe mån aff Adelens tienare / sampt alle andre wägfarande / plåga medh trugh / wålde sigh bådhe maat/ dryck och Skiutzhestar til / och inge peningar vthgiffua / Thet Oss på Wårt Konglige Embetes wägne ingelunda lenger står til at lijdhe / Och på thet / at sådan odrägeligh och olideligh tunge må en gång bliffua affskaffet/ Therföre haffue Wij nw latit göra ett synnerligit Jnsegel til alle wägebreff som här efter gålla skole / thet Wij dagligen haffue vthi egen förwarning / hwilket är giort fyreckantigt / och skal allenast vthi waxet tryckt och förseglet bliffua / på thet / at then menighe man skal här efter kunne åtskilie wägebreffuen ifrå andre öpne breff / ther med många haffua tilförenne lugit sigh fordenskap til / bådhe j thet / at the haffua sådana breff sagdt ware wägebreff / eller ock / at the haffua taghit förseglingen ifrå andre breff/ och giort sigh sielffue falske breff / Och alle the som efter thenna dagh med Wåre werff och ärender bliffua vthskickadhe / anthen medh breff eller elliest och sådane wägebreff haffua/ the skola frijtt vthan betalning bekomma nödhtorfftigh fordenskap/ bådhe medh Skiutzhestar / maat och öll/ efter som thet tilförenne aff ålder warit haffuer / Såsom Wij ock wele haffua Oss förbehållet frij fordenskap til Wåre och Rikzens Förster/ när så behöffues/ oc nödtorfften oc lägenheterne thet fordre oc kräffia kunde/ Doch ther Wij sielffue vthi egen Person tilstådes stadde åre/ wele Wij ock j lijka mått late vthgiffua sådana wägebreff som förmält år / på thet / at Wåre godhe mänz aff Adelens Landbönder icke måtte frij wara/ vthan at the skole förfordre så wål Wåre tienere och breffdragere som theris egne hws-bönder / Såsom och at Fremmande köpmän och andre som Hoffuedt plägha efterdragha / icke skole tilägne sigh några Skiutzhestar. Wij förnimme ock / at en part aff Wåre tienare bruke Rään på Wåre vndersåter ther the framdraghe / Therföre ther någon kan befinnas som thet här efter bruker/ skal bliffua straffat efter som Sewigis Lagh ther vm förmåler / Och wele Wij at alle andre thet ware sigh Wåre egne eller Wåre Syskennes/ Rådz eller Stathållares tienare / hwad heller the åre mz breff/ anthen ifrå Grètzerne eller elliest til Oss förstickade/ heller och drage mz några breff ifrå Oss/ Oanseedt ehwilke the helst wara kunne som icke haffua sådant wägebreff som här förberördt är/ the skole alle betala för sig maat / dryck oc Skiutzhestar efter som the kunne förlijke sigh medh bönderne / eller gånge til foot / vm the sielffue icke haffua hestar / Men på thet/ at the breff som förbemelte Wåre godhe mån anthen innen eller vthan Rådz / Så ock Wåre tilförordnade Statholdere wid Grentzerne eller Wåre Fougder oc andre som någen befalning haffua/ scriffue Oss til måtte komma Oss til hånda vthan theris bekostning / Så wele Wij haffua een sådan ordning ther vppå giort / at hwadh breff the vthi så måtto til Oss för sticke/ skole fordres man emellan ifrå then ene Ländzmannen eller Fierdingzmannen til then andra / lijka som skee pläger medh andre budhkafler/ til thes the komme/ fram til Oss / Och hwilken som fördrister sigh til at nederleggia sådane breff/ synnerligen the som Oss åre tilscriffne/ Then samme skal såsom then ther sin Herres oc Konungz påbud förachter/ oc efter som breffuen åre wichtige oc myndighe til/ som nederleggies/ på thet hårdaste straffe dhe bliffue / Och wele Wij med thetta Wårt Konglige påbud oc alffuarlige befalningz breff/ haffue aldelis kraffteslöse oc ogille giorde alle Postwapner oc andre bewijs / hwad heller thet år wägebreff eller elliest/ som vthi Wårt nampn widh itt annet sått ån som här förberördt år/ kunne vthgiffues / så at sådane bewijs / här efter intet meer skole gälle på någen frij fordenskap/ Vthan alle wägfarende som icke haffua sådane wägebreff / som medh thet Fyrekantige Jnsegel vthi blotte waxet förseglade åre/ skole vthgiffue peninger bådhe för Skiutzhestar / maat och öll såsom förmält år / Och skole alle så wål Adelen som andre / ehwilke the helst wara kunne / som haffua Wåre Postwapner inne medh sigh / ware förplichtadhe them medh thet aldreförste och innen fyre wicker dagh efter thetta breffs Datum / ifrå sigh in vthi Wårt Konglige Cancellij leffrere / så at ingen skal fördriste sigh them inne med sigh behålle / Så framt han icke wil mista heder och åhre och bliffue achtat för en oåhrligh man. Biudhe för then skul och här medh alffwarligen befale Wåre tilförordnedhe godhe mån och Stathållere j alle landzender / Theslikest Wåre Fougder oc befalningzmån sampt Ländzmån/ Fierdingzmån och alle andre som Oss medh lydne och hörsamheet förplichtadhe åre/ at the hwar och en vthi sin stadh / haffue här itt troget och flijtigt vpseende med/ at thenne Wår alffuarlighe wilie må skee fyllest/ Och ther någen kan bliffue beslagen/ som medh wold och wålde worde trugandes sigh någhen frij fordenskap til / medh mindre han hadhe förbemelte Wåre wägebreff / then samme skal haffue förbrutet Edzöret som Sweriges Lagh förmåller / Wele och at sådane måtte bliffue antastedhe och til Oss förstickede/ Doch ther så år / at thet år en Adelsman eller vthi höghre Stond / Tå skal then samme icke bliffue fängzlet / vthan bönderne skole sende witnesbyrd vm honom / och skal then sedhan skee hwadh Lagh och rätt medhgiffuer och vthwijser/ Ther hwar och en haffuer sigh aldelis efterrätte. Giffuit på Wårt Konglige Slott Stockholm then 19 Julij / Anno etc 1580. Vthi Wårt Regementz tijdh på thet Tolffte.

som ett runstyckie en milenäg
sammelunde en måltid mat
och öll efter som wåre
förre vtgiffue mandatter
der om widere förmälle:-

1580 19/7